

2:o att Riksdagen uppdrager åt Banko-Utskottet att i öfverensstämmelse härmed föreslå nödiga ändringar i Bankoreglementet.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1879.

J. Andersson,
från Bohus län.

Häruti instämmer

A. P. Lind.

N:o 33.

Af Herr A. W. Wigardt: Angående utgifvande af riksbanksedlar å en krona.

I Banko-Utskottets vid 1875 års riksdag, med anledning af en, utaf dåvarande ledamoten af Riksdagens Första Kammare, Herr B. v. Geijer väckt motion, afgifna förslag om inställande af vidare utgifning från Riksbanken af enkrone-sedlar anfördes af Utskottet — och framhölls under diskussionen i frågan inom Kamrarne — såsom skäl för den ifrågasatta åtgärden, hufvudsakligen dels önskvärdheten och nyttan af ett klarare begrepp hos den stora allmänheten om hvad som med mynt rätteligen bör förstås, dels att enkrone-sedlarnes försvinnande ur den dagliga rörelsen endast undantagsvis och i ytterst ringa mån skulle komma att förorsaka några olägenheter för den allmänna rörelsen. Någon bevisning därför, att följden af indragningen skulle blifva en bättre och klarare insigt hos folket i allmänhet om hvad som verkligen är mynt och hvad som icke är det, förebragtes emellertid ej och kunde naturligtvis ej heller förebringas, då en förändring i sådan syftning som den då af Riksdagen beslutade, för att i detta hänseende medföra åsyftad

verkan, hade bort börja med indragandet af de större sedlarne, men ej af de allra minsta. Okänt är äfven ännu i dag, om och i hvad mån det stora flertalet af landets befolkning, d. v. s. alla de, som ej äro köpmän, industriidkare eller tjänstemän, genom nämnda åtgärd blifvit i åsyftade hänseende kunnigare och upplystare än de voro före enkrone-sedlarnes indragning. Den verkan har indragningen dock alldeles obestriddligen medfört, att Riksbanken, som före indragningen framför de enskilda sedelutgifvande bankerna åtnjöt det privilegium att få utgifva sedlar å så låg valör som en krona, nu blifvit — om till gagu för sig sjelf och staten lemnar jag derhän — derigenom, hvad angår minsta valören af de sedlar den nu eger att utgifva, likställd med de senare. Hvad deremot angår de praktiska olägenheterna af indragningen, har tiden klarligen visat, att de äro ganska stora, förnämligast för landsbygdens invånare. Den, som är bosatt på landet, i synnerhet på längre afstånd från poststation, måste nu för liquid per posto af ojemna belopp d. v. s. sådana, hvilka antingen ej uppgå till minsta sedelvalören, fem kronor, eller, öfverstigande densamma huru mycket som helst, ej sluta på en sådan siffra, att hela summan kan med sedlar liquideras, underkasta sig ofta ganska besvärliga och tidsödande resor till poststationen för att i förra fallet i rekommenderadt bref mot en relativt dryg afgift tillställa adressaten penningarne och i det senare skaffa sig postanvisning å beloppet eller ock afsända penningarne i rekommenderadt eller assureradt bref. Liquiderna på stället af ojemna summor, till aflöning åt arbetare eller andra, äro äfven på landsbygden nu mera förenade med ganska stort besvär och olägenheter, i synnerhet vid större arbetsföretag, såsom skogsafverkningar, torrläggningar, utdikningar, odlingsföretag i större skala m. m., i samma mån som de, hvilka skola aflönas, äro många och aflöningar utbetalas på längre afstånd från arbetsgifvarens hem; ty hvar och en af de aflönade måste ju, om icke hela aflöningen kan betalas med sedlar, erhålla en större eller mindre del af densamma i silfver.

Då härtill kommer, att Riksbanken, till följd af den mängd enkrone-sedlar, hvilka för banken ej uppvisades till inlösen, antingen derföre att de blifvit förslitna eller derföre att de förkommit, oaktadt den kostnad banken för deras utgifning fått vidkännas, ej på dessa sedlar gjort förlust, utan i stället en, om ock ej betydande vinst, vågar jag ödmjukeligen föreslå,

att Riksdagen må besluta samt åt Banko-Utskottet uppdraga, att för fullmäktige i Riksbanken tillkännagifva, det sedlar å en krona ånyo skola så fort som möjligt utgifvas; samt

att Riksdagen uppdrager åt Banko-Utskottet att i öfverensstämmelse härmed föreslå nödiga ändringar i Bankoreglementet.

Stockholm den 27 Januari 1879.

A. W. Wigardt.